

Änr
2024 -08- 26
REGION GOTLAND

Region Gotland
Greger Enekvist
621 81 Visby

Hej Greger

Samfälligheterna för vatten och avlopp i Hide (här kallad Sff) vill få din uppmärksamhet i ett projekt som sedan 2019 har varit pågående inom Teknikförvaltningens VA avdelning. Vi befarar att avdelningens tjänstemän inte har möjlighet att i tillräcklig omfattning prioritera Länsstyrelsens föreläggande från 2019. Om åtgärder enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, § 6 Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster, samt domstolsbeslut från Mark och Miljödomstolen att till senast 2028-12-31 ta in Hide i den allmänna VA anläggningen genom att bygga ut VA ledningar.

Sff för vatten och avlopp i Hide, har sedan 2019 av Region Gotland två gånger per år fått information om hur VA-projektet, att införliva Hide i den allmänna VA-anläggningen fortskrider. Med anledning av den informationen befarar nu Sff att de tidsramar som satts av domstolen, för att komma tillrätta med vatten- och avloppsproblematiken i Hide, inte kommer uppfyllas.

Sff ser problem i rådande situation, om inte arbetet omgående prioriteras och påskyndas:

- Klart vatten informerade redan 2017 fastighetsägarna i Hide att deras avlopp skulle kontrolleras. Under 2018 fick ett 80 tal (av 120 undersökta) fastighetsägare uppmaning att inom två år inkomma med åtgärder, efter att Klart vatten dömt ut deras avloppsanläggningar. Under 2019 informerade Klart vatten om Länsstyrelsens föreläggande och att de skulle avvakta med åtgärder till 2025, då detta enligt Länsstyrelsens beslut skulle vara åtgärdat. I en situation där avloppen fortsatt inte åtgärdas, finns en risk att Klart vatten öppnar upp dessa vilande ärenden och på nytt kräver åtgärder för dessa anläggningar och även ytterligare anläggningar som av åldersskäl tillkommer samt de som senare anlagts med dispens i avvaktan på den allmänna VA anläggningen från Region Gotland.
- Styrelserna för de registrerade dricksvattenanläggningarna i Hide konstaterar, efter införandet av det nya vattendirektivet i svensk lag, Livsmedelsverkets förordning (LIVSFS 2022:12), att verksamheterna inte kommer uppfylla de kvalitetskrav som nu gäller för dricksvattenanläggningarna. Kvalitetsavvikelsena är av sådan art att åtgärderna för att komma tillrätta med problemen inte kan klaras utan mycket stora investeringar. De finner att det inte går att finna rimliga åtgärder/kostnader, som kan motiveras i rådande rättsläge, för att avhjälpa bristerna i vattenkvalitet. Av skrivelsen som adresserats till VA avdelningen beskrivs vattenproblematiken vilken Sff omöjligt kan lösa. Något som kan föranleda livsmedelsinspektörerna att agera mot verksamheten i dricksvattenanläggningarna.

Med anledning av punkterna ovan ser Sff med bekymmer på att Tekniska förvaltningen inte kunnat presentera projekthandlingar som visar på att domstolens beslut kommer kunna uppfyllas. Vid mötet i april bekräftade ansvarig tjänsteman att det nu var mycket bråttom att få fart på genomförandet, om projektet skulle klara tidskravet.

Sff har med stort intresse tagit del av och utarbetat förslag på förbättringar till såväl Översiktsplan 2040 som Vattentjänstplan 2024 – 2035. I detta arbete finner vi att dessa planer

inte överensstämmer med varandra. I Översiktsplanen finns inget som visar på att man beaktat Länsstyrelsen föreläggande om åtgärder enligt Lag (2006:412) allmänna vattentjänster, § 6 eller Domstolsbeslutet om att lösa vatten och avloppsfrågan i Hide till senast 2028. Allvarligt är att i Vattentjänstplanen framgår att Va-ledningar till Valleviken inte kommer att låta göras inom den angivna planperioden 2035. Det medför att Valleviken inte kommer utvecklas så som Översiktsplanen stipulerar.

Av Översiktsplanen framgår att Nordöstra Gotland kommer att tillföra viktiga värden för den Blå ekonomin samt utgör värdefull resurs för fritid- och naturupplevelser i en unik och skyddad havsmiljö. Något som måste beaktas i den fysiska planeringen för exploatering av Nordöstra Gotland. Sff vill därför framföra de möjligheter som här och nu finns, för att planera för en robust VA verksamhet som skyddar dessa värden och främjar fortsatt utveckling av Nordöstra Gotland med beaktande av Översiktsplanens viktiga miljömål.

Av översiktsplanen framgår i avsnitt 3.3.2 Vatten och avlopp (VA),

Planerade åtgärder enligt VA-plan:

”Valleviken, Kyllaj åtgärdas med kompletterande vatten.

Omledning av spillvatten från Valleviken, Kyllaj till Slite.”

Miljö kvalitetsnormer för vatten

”Valleviken är anslutet till Vallevikens avloppsreningsverk. Beslut finns från 2002.”

”Renat avloppsvatten avleds till Ö Gotlands N kustvatten som har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Utsläpp av renat spillvatten samt spillvatten från bräddningar kan till viss del ha medverkat till nuvarande status i vattenförekomsten.”

”Avloppsverket planeras att tas bort 2029 då ledningar ska dras till Slite avloppsreningsverk.”

I ett historiskt perspektiv finner Sff att Region Gotland hattar fram och tillbaks i de frågor som rör VA utvecklingen av Nordöstra Gotland. Detta är problematiskt för hela Nordöstra Gotlands utveckling, med tanke på att vatten- och avloppsfrågorna är en utmaning för ägare till befintliga fastigheter och grunden all framtida bostadsbyggande för denna del av Gotland.

I föreläggandet från Länsstyrelsen från 2019, redovisas Tekniska nämndens beslut i hanteringen av Valleviken och Hide.

”Tekniska nämnden

Hemställan från Hidevikens samfällighet har tidigare behandlats av tekniska nämnden (TN2016-1846). Området ingick då inte i den va-plan som gällde, vaplan 2014-2022. Det saknades tekniska förutsättningar som vattenkapacitet och spillvattenledningar men nämnden gav i uppdrag åt förvaltningen att beakta en framtida anslutning av Hidevikenområdet till det allmänna va-nätet.

Anslutning är möjlig först efter utbyggnad av ledningar till Valleviken, något som prioriteras under åren 2023–2025.”

Under 2005, i samband med samrådsarbetet för att bygga ut Slite reningsverk till 8 000 pe, redovisades de strategier som motiverade ombyggnadsbeslutet för Tekniska nämnden.

”Slite avloppsreningsverk

Samrådsunderlag för utökat samråd inför tillståndsprövning enligt miljöbalken Tekniska förvaltningen 2005-01-11

Framtidsstrategier/vision

Gällande VA-plan, ”Långsiktig plan för VA-utbyggnad på Gotland”, antagen av kommunfullmäktige 2002-06-19, visar att ett flertal områden med enskilda anläggningar kommer att omvandlas till kommunala verksamhetsområden för VA i en framtid.

Det finns en vision att knyta ihop nybildade verksamhetsområden med befintliga så att de bildar gemensamma VA-system. Andelen små reningsverk kan på så sätt minskas och ersättas med större effektivare anläggningar. För avloppshanteringens del medför en effektivisering av driften ett bättre reningsresultat och därmed mindre belastning på miljön. En lösning med större och effektivare reningsverk är också att föredra ur ekonomisk synpunkt.”

Dessa strategier och beslut har medfört att vatten- och avloppsledningarna mellan Slite avloppsreningsverk till Lärbro avloppsreningsverk (nu nedlagt) samt Spillings vattenverk till Lärbro vattenverk, vid korsningen Hellvivägen och väg 147, är förberedda med nedlagda stick för anslutning till Hide och vidare till Valleviken. Det är också därför vatten- och avloppsledningarna mellan Valleviken till Hellvi Malms är dimensionerade för att kunna vända på flödet. För att kunna leda spillvatten till Slite och mata dricksvatten till Valleviken.

Detta medför, enligt redovisade strategier och investeringsbeslut, att när Hellvi Hide är utbyggt återstå endast en ledningssträcka om några kilometer för att i Hellvi Malms ansluta Valleviken samhälle till det som benämns Norraslingen för vatten och avlopp.

Sff vill med bakgrund av detta få din uppmärksamhet i ärendet och sätter vår tilltro till att nämnden nu sätter ner foten och tillser att de strategier och investeringsbeslut som redan beslutats omgående genomförs av Teknikförvaltningens tjänstemän.

Styrelserna ser fram emot att få positiva besked från dig om projektets genomförande. Svar till Sff, på ovanstående, kommuniceras till Göran Skoog med adress som framgår nedan.

Kännungs-
Göran Skoog
Ordförande

Stengrinde-
Ann-Christine Falk
Ordförande

Solhagens Samfällighetsförening
Rolf Johansson
Ordförande

C/O Göran Skoog
Snäckbacken 50F
621 41 Visby

C/O Ann-Christine Falk
Metargatan 16
116 66 Stockholm

C/O Rolf Johansson
Hörnvägen 2
262 61 Ängelholm